

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

PODACI O UMRLIM OSOBAMA U
DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Dubrovnik, 2021.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
SLUŽBA ZA PROMICANJE ZDRAVLJA

PODACI O UMRLIM OSOBAMA U
DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ
ŽUPANIJI U 2020. GODINI

Autor

Prim. mr. Ankica Džono Boban, dr. med.

Suradnica na pripremi

Marija Luetić, san. ing.

Dubrovnik, 2021.

Struktura uzroka smrti prema MKB skupinama

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji (DNŽ) u 2020. godini umrle su 1.363 osobe, što je 7,2% (92 osobe) više od prethodne godine (1.271 umrla osoba u 2019. godini).

Vodeće MKB-skupine u uzrocima smrti opće populacije su bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99) s udjelom od 44,5% (tablica 1, slika 1). Slijede novotvorine (C00-D48) na drugom mjestu s udjelom od 24,4%, endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (E00-E90) na trećem mjestu s udjelom od 7,7%. Uzroci smrti od posljedica COVID-19 infekcije (U00-U85) su na četvrtom mjestu s udjelom od 5,8%, a ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka (S00-T98) na petom mjestu s udjelom od 5,1%. Ovih pet vodećih MKB-skupina u uzrocima smrti u DNŽ nalaze se istim redoslijedom s nešto drugačijim udjelima u uzrocima smrti u Hrvatskoj (HR): bolesti cirkulacijskog sustava – 40,0%, novotvorine – 23,7%, endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma – 8,3%, COVID-19 infekcija – 7,9% te ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka – 4,6% (1).

Opća stopa mortaliteta u 2020. godini iznosi 11,1/1.000 stanovnika (prema procjeni stanovništva Državnog zavoda za statistiku (DZS) sredinom godine) te je nešto viša nego u 2019. godini (10,4/1.000 stan.). U usporedbi sa stopom za Hrvatsku u 2020. godini (14,1/1.000 stan.) (1), stopa za DNŽ je niža.

Kod muškog spola, nakon vodećih bolesti cirkulacijskog sustava (s udjelom od 39,7%) i novotvorina (28,1%), na trećem mjestu u uzrocima smrti nalaze se smrti od posljedica COVID-19 infekcije s udjelom od 7,8% (tablica 2, slika 2). Slijede ozljede i otrovanja (6,9%) te endokrine bolesti s udjelom od 5,2%.

Bolesti cirkulacijskog sustava su također vodeća MKB-skupina u uzrocima smrti ženske populacije (49,6%) (tablica 3, slika 3), ali s većim udjelom nego kod muškog spola. Novotvorine s udjelom od 20,5% su na drugom mjestu (manje nego kod muškaraca). Slijede endokrine bolesti s udjelom od 10,4%, bolesti živčanog sustava (4,0%) i smrti od posljedica COVID-19 infekcije (3,7%).

Prvih deset uzroka smrti (vodeće dijagnoze kao uzrok smrti)

Kod oba spola, od prvog do trećeg mjesta u uzrocima smrti nalaze se ishemijske bolesti srca, cerebrovaskularne bolesti i šećerna bolest kao i u RH (tablica 4). Nakon dugo vremena među deset vodećih uzroka smrti nalazi se jedna zarazna bolest – COVID-19 infekcija. Kod muškog spola COVID-19 je treći pojedinačni uzrok smrti, a kod ženskog šesti (tablica 5 i 6). U 2019. godini ishemijske bolesti srca bile su također vodeći pojedinačni uzroci smrti kod oba spola. Kod muškog spola slijedile su zloćudne novotvorine dušnika i pluća te cerebrovaskularne bolesti, a kod ženskog spola cerebrovaskularne bolesti i šećerna bolest. Udio umrlih od šećerne bolesti porastao je, prvenstveno u uzrocima smrti kod ženskog spola (6,5% u 2019., 10,4% u 2020.).

Uzroci smrti prema dobi i spolu

U 2020. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji umrlo je 1179 osoba u dobi 65 godina i više što predstavlja 86,5% ukupno umrlih (slika 4). To je više nego u 2019. kada je taj udio iznosio 83,9%. Muške osobe u dobi do 64 godine su značajno zastupljenije u ukupnom broju umrlih te dobi (slika 5).

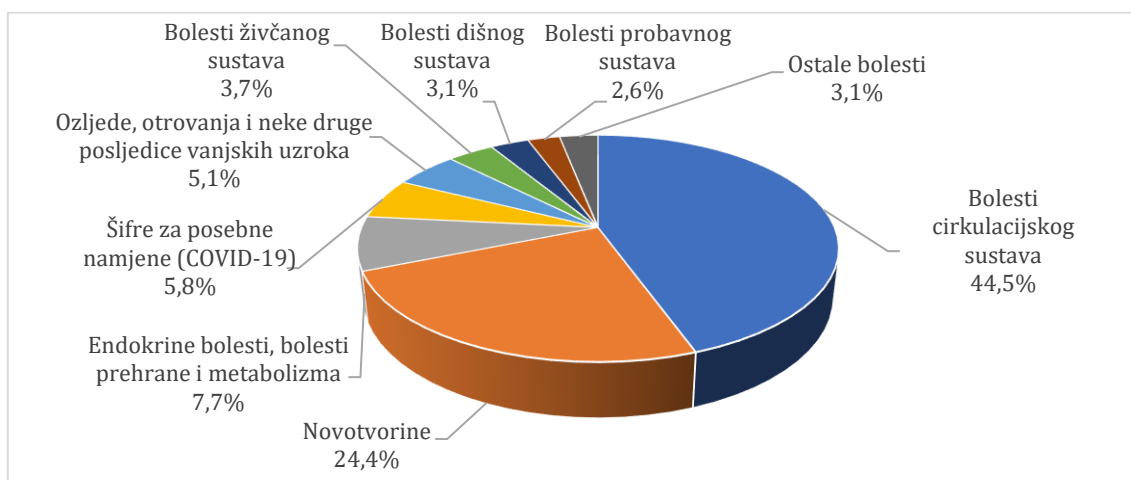
U dobi 0-64 godine tri vodeće MKB-skupine u uzrocima smrti su novotvorine (36,4%), bolesti cirkulacijskog sustava (21,2%) i ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka (13,0%) (tablica 7). Kod osoba starije dobi (65 godina i više) to su bolesti cirkulacijskog sustava (48,1%), novotvorine (22,6%) i endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma (8,2%). Iste MKB-skupine su vodeće u uzrocima smrti za iste dobne skupine na razini Hrvatske (1).

Tablica 1. Umrli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema MKB-skupinama bolesti te udio i stope na 100.000 stanovnika u 2020. godini (na procjenjeni broj stanovnika Državnog zavoda za statistiku sredinom 2020. godine)

Skupine bolesti	MKB-10 šifra	Broj	%	Stopa/100.000	RANG
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	606	44,5	494,4	1.
Novotvorine	C00-D48	333	24,4	271,7	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	105	7,7	85,7	3.
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	79	5,8	64,5	4.
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	70	5,1	57,1	5.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	51	3,7	41,6	6.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	42	3,1	34,3	7.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	35	2,6	28,6	8.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	13	1,0	10,6	9.
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	12	0,9	9,8	10.
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	5	0,4	4,1	11.
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	4	0,3	3,3	12.-13.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	4	0,3	3,3	12.-13.
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	2	0,1	1,6	14.
Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	1	0,1	0,8	15.-16.
Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	1	0,1	0,8	15.-16.
UKUPNO		1.363	100,0	1.112,0	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Slika 1. Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini

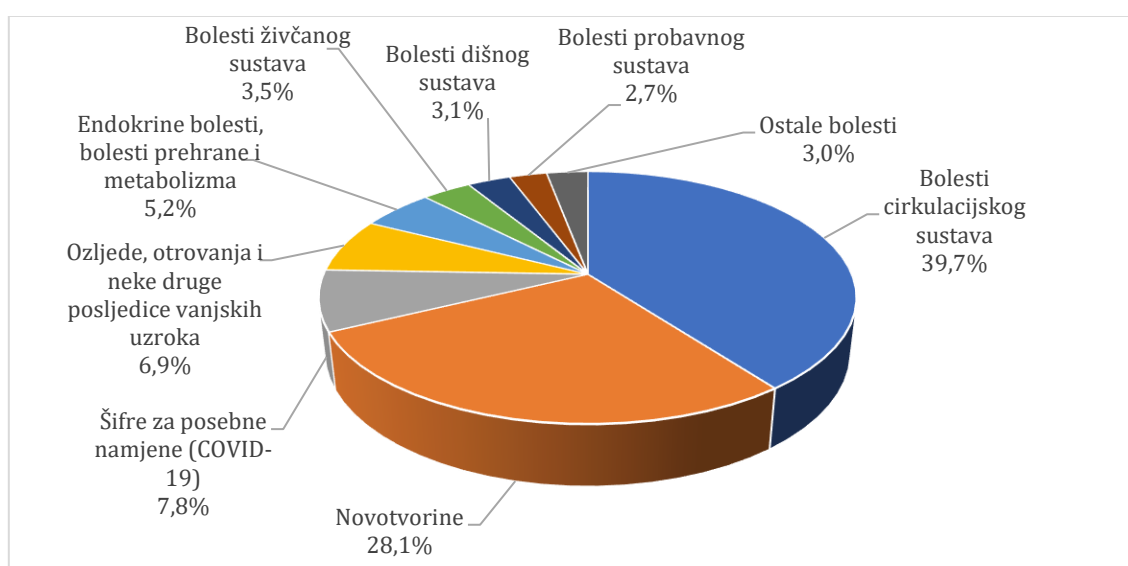
Tablica 2. Umrli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema MKB-skupinama bolesti te udio i stope na 100.000 stanovnika u 2020. godini – muški spol

Skupine bolesti	MKB-10 šifra	Broj	%	Stopa/100.000	RANG
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	281	39,7	469,6	1.
Novotvorine	C00-D48	199	28,1	332,6	2.
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	55	7,8	91,9	3.
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	49	6,9	81,9	4.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	37	5,2	61,8	5.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	25	3,5	41,8	6.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	22	3,1	36,8	7.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	19	2,7	31,8	8.
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	7	1,0	11,7	9.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	5	0,7	8,4	10.
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	3	0,4	5,0	11.-12.
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	3	0,4	5,0	11.-12.
Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	1	0,1	1,7	13.-15.
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	1	0,1	1,7	13.-15.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi neuvršteni drugamo	R00-R99	1	0,1	1,7	13.-15.
UKUPNO		708	100,0	1.183,2	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Stope su izračunate na procjenu stanovništva za 2020.

Slika 2. Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini - muški spol

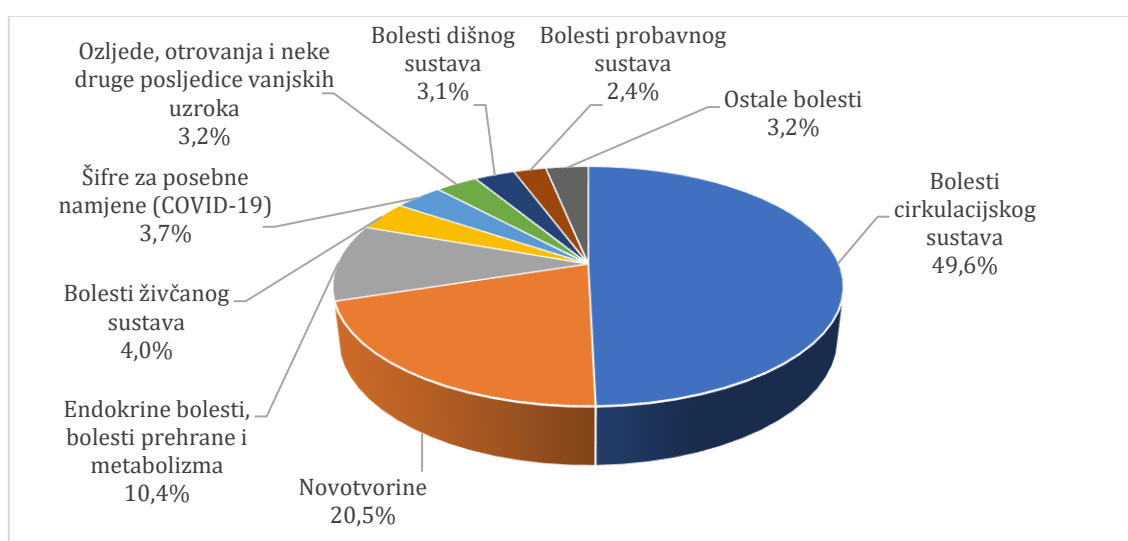
Tablica 3. Umrli u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema MKB-skupinama bolesti te udio i stope na 100.000 stanovnika u 2020. godini – ženski spol

Skupine bolesti	MKB-10 šifra	Broj	%	Stopa/100.000	RANG
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	325	49,6	524,4	1.
Novotvorine	C00-D48	134	20,5	216,2	2.
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	68	10,4	109,7	3.
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	26	4,0	41,9	4.
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U85	24	3,7	38,7	5.
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	21	3,2	33,9	6.
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	20	3,1	32,3	7.
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	16	2,4	25,8	8.
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	8	1,2	12,9	9.
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	5	0,8	8,1	10.
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	3	0,5	4,8	11.
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	2	0,3	3,2	12.
Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	1	0,2	1,6	13.-15.
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	1	0,2	1,6	13.-15.
Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	1	0,2	1,6	13.-15.
UKUPNO		655	100,0	1.056,8	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Stope su izračunate na procjenu stanovništva za 2020.

Slika 3. Struktura uzroka smrti prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini - ženski spol

Tablica 4. Deset vodećih uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini – ukupno oba spola

RANG	MKB-10 ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	%
1.	I20-I25	Ishemijske bolesti srca	277	20,3
2.	I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	125	9,2
3.	E10-E14	Šećerna bolest (diabetes mellitus)	105	7,7
4.	U08	COVID-19	79	5,8
5.	C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnice i pluća	71	5,2
6.	I10-I15	Hipertenzivne bolesti	53	3,9
7.	C18-C21	Zloćudna novotvorina debeloga crijeva	49	3,6
8.	I70	Ateroskleroza	39	2,9
9.	J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma	38	2,8
10.	C25	Zloćudna novotvorina gušterače	30	2,2
Ukupno 10 uzroka			866	63,5
Ukupno umrli			1.363	

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Tablica 5. Deset vodećih uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini – muški spol

RANG	MKB-10 ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	%
1.	I20-I25	Ishemijske bolesti srca	122	17,2
2.	I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	58	8,2
3.	U08	COVID-19	55	7,8
4.	C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnice i pluća	44	6,2
5.	E10-E14	Šećerna bolest (diabetes mellitus)	37	5,2
6.	C18-C21	Zloćudna novotvorina debeloga crijeva	33	4,7
7.	I10-I15	Hipertenzivne bolesti	25	3,5
8.	J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma	22	3,1
9.	C61	Zloćudna novotvorina prostate	19	2,7
10.	C25	Zloćudna novotvorina gušterače	18	2,5
Ukupno 10 uzroka			433	61,2
Ukupno umrli			708	

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

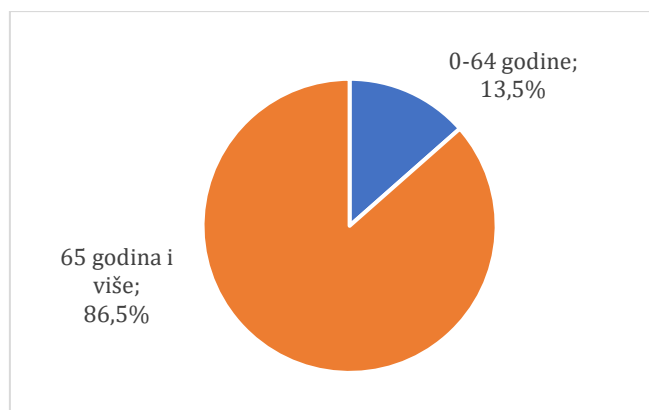
Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Tablica 6. Deset vodećih uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini – ženski spol

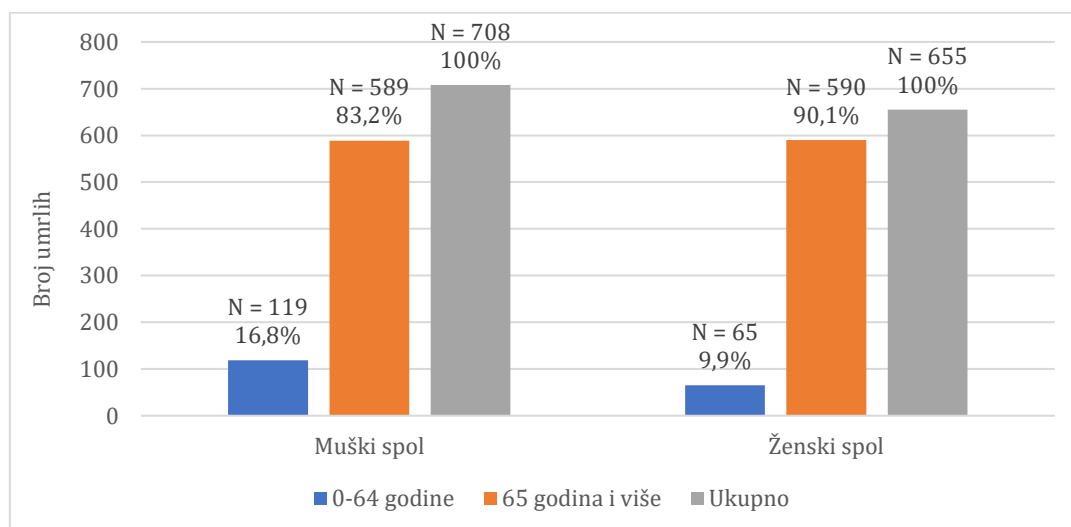
RANG	MKB-10 ŠIFRA	DIJAGNOZA	BROJ	%
1.	I20-I25	Ishemijske bolesti srca	155	23,7
2.	E10-E14	Šećerna bolest (diabetes mellitus)	68	10,4
3.	I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	67	10,2
4.	I10-I15	Hipertenzivne bolesti	28	4,3
5.	C33-C34	Zloćudna novotvorina dušnika, dušnice i pluća	27	4,1
6.	U08	COVID-19	24	3,7
7.	I70	Ateroskleroza	22	3,4
8.	C50	Zloćudna novotvorina dojke	17	2,6
9.	C18-C21	Zloćudna novotvorina debeloga crijeva	16	2,4
10.	J40-J47	Bronhitis, emfizem i astma	16	2,4
Ukupno 10 uzroka			440	67,2
Ukupno umrli			655	

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

Slika 4. Udio umrlih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini prema dobi

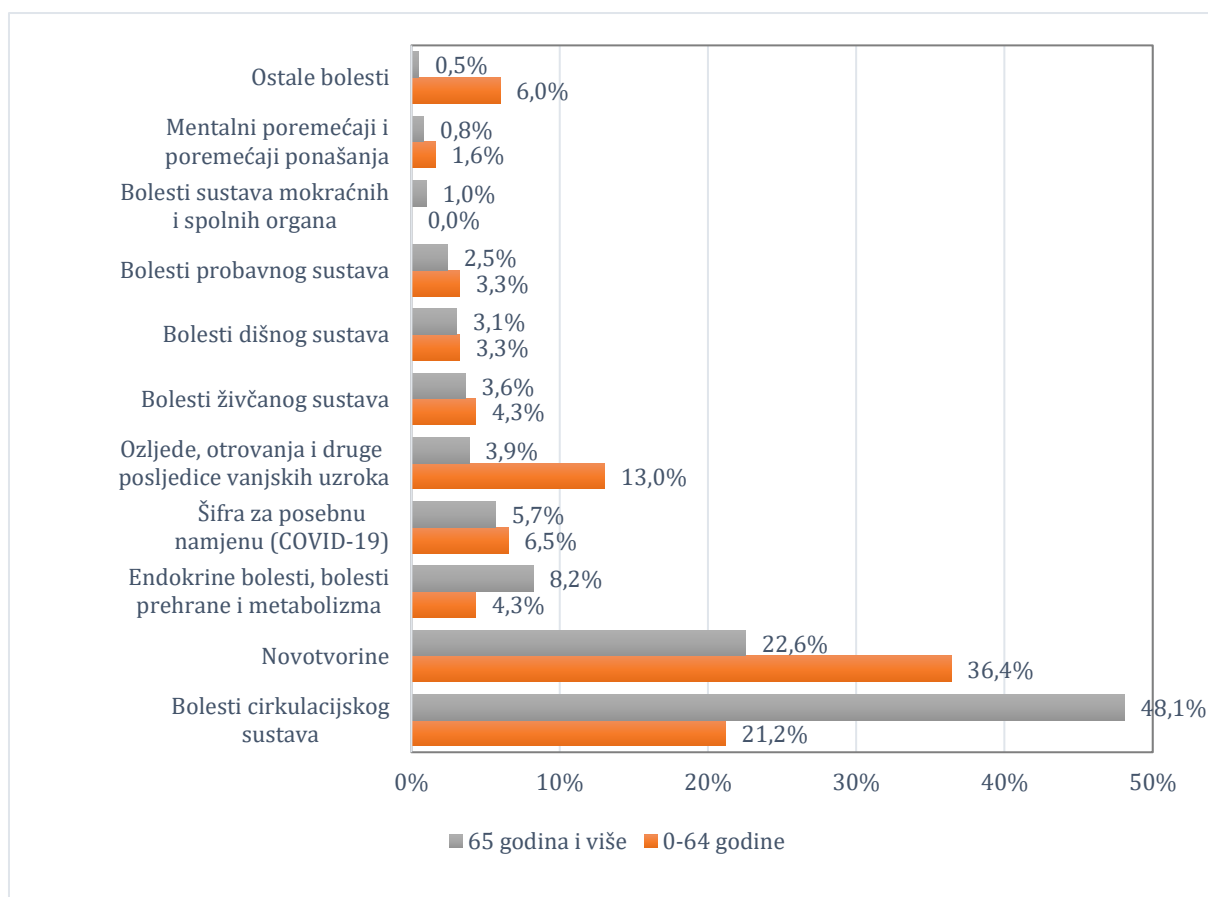
Slika 5. Broj umrlih prema dobi i spolu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini

Tablica 7. Dobna raspodjela uzroka smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini prema MKB-skupinama bolesti – ukupno oba spola

NAZIV MKB-10 SKUPINA BOLESTI	MKB-10 SKUPINE	0-64	%	65+	%
Bolesti cirkulacijskog sustava	I00-I99	39	21,2	567	48,1
Novotvorine	C00-D48	67	36,4	266	22,6
Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	E00-E90	8	4,3	97	8,2
Šifre za posebne namjene (COVID-19)	U00-U99	12	6,5	67	5,7
Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	S00-T98	24	13,0	46	3,9
Bolesti živčanog sustava	G00-G99	8	4,3	43	3,6
Bolesti dišnog sustava	J00-J99	6	3,3	36	3,1
Bolesti probavnog sustava	K00-K93	6	3,3	29	2,5
Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa	N00-N99	0	0,0	12	1,0
Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja	F00-F99	3	1,6	10	0,8
Zarazne i parazitarne bolesti	A00-B99	1	0,5	4	0,3
Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nevršteni drugamo	R00-R99	2	1,1	2	0,2
Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva	M00-M99	1	0,5	0	0,0
Trudnoća, porođaj i babinje	O00-O99	1	0,5	0	0,0
Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	P00-P96	4	2,2	0	0,0
Prirodne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	Q00-Q99	2	1,1	0	0,0
UKUPNO		184	100,0	1.179	100,0

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Umrli prema uzroku smrti 2020.

Obrada podataka: Služba za promicanje zdravlja, Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, 2021.

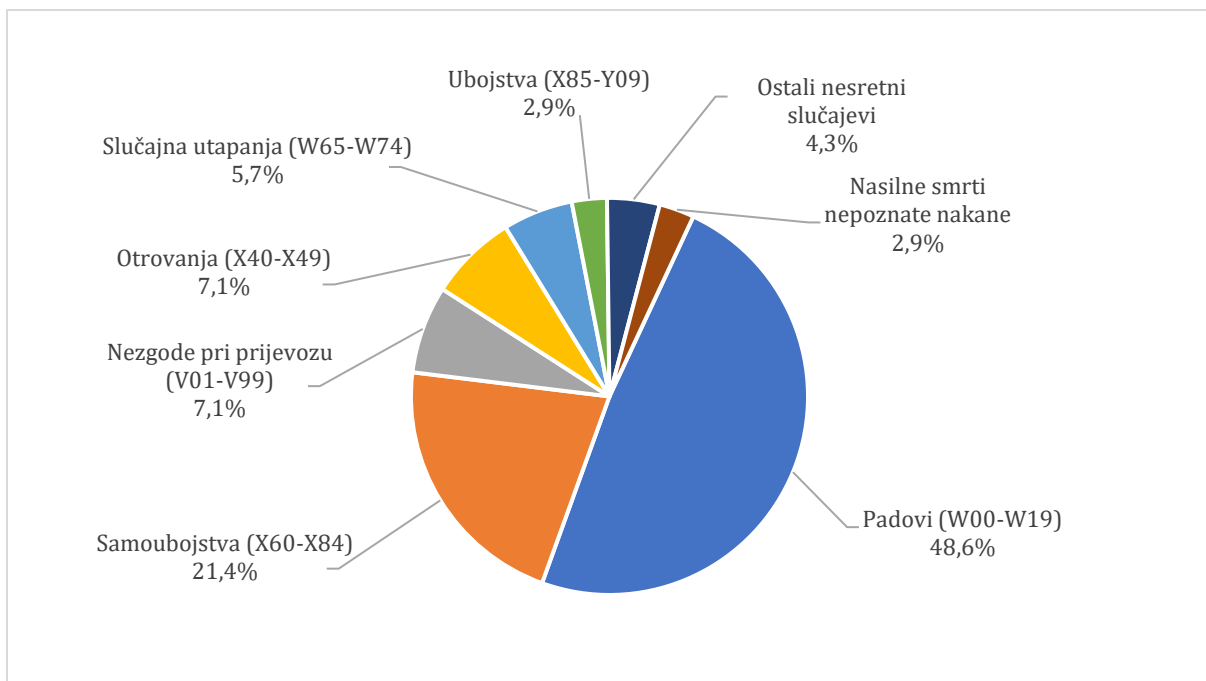
Slika 6. MKB-skupine kao uzroci smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini za dob 0-64 godine i 65 godina i više

Nasilne smrti

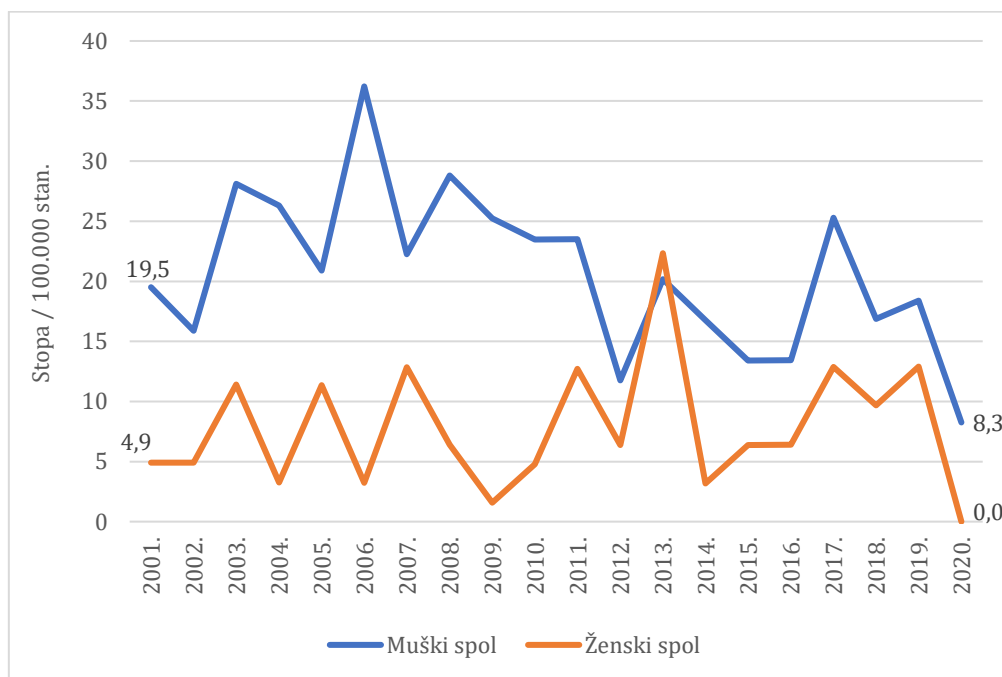
Nasilne smrti pripadaju 19. MKB-skupini bolesti (S00-T98) pod nazivom ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka. Mogu nastati kao posljedica nesretnih slučajeva, namjernog samoozljeđivanja (samoubojstva), namjernog ozljeđivanja (ubojstva), ratnog djelovanja ili nepoznatog uzroka. U 2020. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji zabilježeno je 70 nasilnih smrti što predstavlja 5,1% u ukupnim uzrocima smrti (tablica 1). Nalaze se na četvrtom mjestu u uzrocima smrti kod muške populacije (6,9%) (tablica 2), a na šestom kod ženske (3,2%) (tablica 3). Prema dobi, nalaze se na trećem mjestu u uzrocima smrti osoba 0-64 godine (13,0%), a na petom u dobi 65 godina i više (3,9%) (tablica 7).

Najveći broj nasilnih smrti odnosi se na nesretne događaje s udjelom od 72,9%, koji su uglavnom posljedica slučajnih padova, dok je svaka peta nasilna smrt samoubojstvo (21,4%) (slika 7). Stopa nasilnih smrti iznosi 57,1/100.000 stanovnika (prema procjeni stanovništva sredinom godine), što je niže nego na razini Hrvatske (64,6/100.000). Prema spolu, stopa nasilnih smrti u DNŽ u 2020. godini iznosi 80,9/100.000 stan. za muškarce (78,4 za Hrvatku) i 33,9 za žene (51,4 za Hrvatsku).

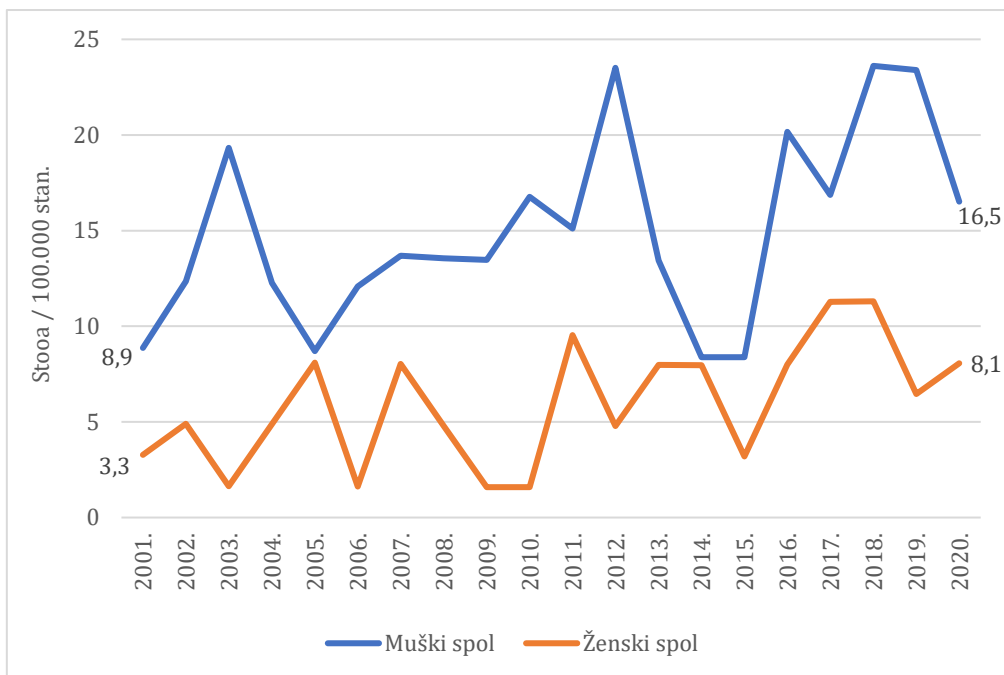
Stope mortaliteta zbog prometnih nesreća više su za muški spol te imaju silazni trend (slika 8). U 2020. godini stopa za muški spol iznosi 8,3/100.000 stanovnika, dok za ženski spol nije zabilježena smrt zbog prometne nesreće. Stope mortaliteta zbog samoubojstva također su više za muški spol te su u 2020. godini u DNŽ iznosile 16,5/100.000 stan. za muški spol i 8,1 za ženski (slika 9).

Slika 7. Vrste nasilnih smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2020. godini

Slika 8. Stope mortaliteta zbog prometnih nesreća u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2001. – 2020. godine prema spolu (na 100.000 stan. prema procjeni DZS sredinom godine)

Slika 9. Stope mortaliteta zbog samoubojstva u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2001. – 2020. godine prema spolu (na 100.000 stan. prema procjeni DZS sredinom godine)

Literatura

1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Izvješće o umrlim osobama u Hrvatskoj u 2020. godini (prvi rezultati). Zagreb: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2021.

Pri korištenju podataka molimo obavezno navesti izvor.